

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę

N^{ro} 39.

5. Kwietnia 1820.

Wiadomości krajowe.

Ze Lwowa. — N. Cesarz i Król raczył Jana Nepomucena Kollera Radcę Sądów Szlacheckich Lwowskich mianować Radcą Trybunału Appellacyi Galicyjskiego, po zmarłym Radcy tegoż Trybunału Tomaszu Zatorskim, a to przez wzgląd celującyce zdatości jego i niezmordowanej gorliwości w urzędowaniu.

Z Wiednia dnia 23. Marca. — Jego C. K. Mość raczył mianować Barona de Spiegelfeld, Prezesa Gubernium nadbrzeżnego w Tryeście, tajnym Radcą z uwolnieniem od opłaty tacy.

Jego C. K. Mość raczył miejsce Radcy Nadwornego przy Kancellaryi Nadwornej, nadadź Hrabieństwu Augustynowi de Auersperg C. K. rzeczywistemu Podkomorzemu Radcy Regencyjnemu krajów powyżey rzezi Ens położonych.

Zeszyty Soboty na d. 18. z. m., za staraniem Królewsko Francuzkiego Posła Margrabiego Caraman, odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne w kościele S. Anny o godzinie 11 przed południem, za Jego Królewską Mość Xiążęcia Berry; na tem nabożeństwie znajdowali się oprócz Jego Królewskiej Mości Xiążęcia Salerno i wystanago w imieniu Jego Cesarzkiej Mości C. K. Wielkiego Podkomorzego Hrabiego Wróby, całe obecne totay ciasto dyplomatyczne iako też i Ministeryum spraw zewnętrznych. Uroczystość ta odpowiadała zupełnie temu żałobnemu celowi, wszystkich obecnych uczucie, poruszone zostało mocniej odegranem Requiem Wintera, pod przewodnictwem znanego zaszczytnie Kapellmeistra Gebauera.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki Północney

W Senacie Zjednoczonych Stanów uchwalono większością głosów, że Kongres nie może dla tego dozwolić Państwu Misaury, mies-

sa w związku Zjednoczonych Stanów, ponieważ to Państwo nie zniósło dotąd niewoli i takowej znieść nie chce. Oczekują więc w tej mierze oświadczenia Izby Reprezentantów.

Hiszpania.

Dziennik rozpraw z d. 11. z. m. zawiera względem wypadków Hiszpanii co następuje: „Niepomysłne wiadomości rozszerzane względem wypadków Hiszpańskich, iak to w przeszłym Numerze gazety naszej umieściliśmy są bardzo przesadzone, atoli co jest prawdą albo do wiary podobną, jest inż dosyć smutnym. Dnia 13. Lutego zamek Cortadura czyli linia oszańcowana, zastanawiająca między morze, na którem położony jest Kadysz była w ręku wojsk Królewskich; powstańcy udrżeli do niej co dziennie. Jednak, żeby powstańcy zamek ten chcieli opanować muszą pierwej zdobyć szanice Kadyxu. Miedzymorze ciągnące się ku Kadyxowi jest długiści pól mili, bardzo wąskie, ogień floty Królewskiej krzyżuje to miejsce. — Względem poruszeń Riega nie masz pewney wiadomości. Liberaliści w Bordeaux, którzy w oddziale woyska będącym pod sprawą tego Pułkownika zdają się całe upatrywać woysko, umieścili trzy różne doniesienia. Podług iednych Jenerał O'Donnell stał w Antequera będąc pobity od kolnmy Riega, do której wielu żołnierzy O'Donnella przeszło, Riego był w pochodzie do Grenady i niedaleko od tego miasta; podług innego doniesienia kolnmy Riega udał się na d. 22. przez Antequerę w góry Rondy; podług trzeciego zaś, miał się udać Riego ku Ecija między Cordową i Sewillą. Jeżeli poruszenia te rozważymy na mapie, przekonamy się, że się z sobą nie egadzają. Iść z Antequera do Rondy potrzeba Grenadę zostawić w tyle, udać się do Ecija zdaje się przeciwie działac zamiarowi, idąc przez Guadaluquivir do Siera Morena. Do wiary nayspodobniejsza, że Riego ucieka i że niedobitki jego korpusu w różnych kierunkach chcą uciec. Na-

donosiła dnia dzisiejszego gazeta Times, podług zamieszczanego prywatnego listu datowanego w Madrycie d. 21. Lutego zapewnia, iż kolumna Riego zaledwie składa się z 1000 ludzi; że ten napad na Algesiras, lecz tylko 6 osób ogłosiło się za nim w tem mieście, poczem iakież donieśliśmy, nałożył wielkie kontrybucye na miasto, wszystkie konie zdane do wojska zabral i wszystkich złoczyńców uwolnił z więzień. Gazeta Times okazująca się za powstańcami, bardziej iak za Rządem; zasługuje na wiarę, zawierając wiadomości które jej skłonnościom są przeciwne. — Odebranie wielu miast, arsenatów, magazynów przez Minę jest bezwstydnym wymysłem jego stronników we Francyi; nie opanował on nawet głównej drogi iak do donieśliśmy; poczęta i goncy bez przeszkody idą z Madrytu do Paryża, nawet gazety Dworskie Madryckie mamy z dnia 29. Lutego. Listy urzędowe nadeszły do dnia 1. Marca właśnie pod czas kiedy miała odchodzić poczta, nie czynią żadney wzmianki o namienionych powstaniach w Arragonii, Catalonii i Asturyi. — Co się dotyczy powstania w Corusii, o tem nie można wątpić, pewna jest, że konstytucya stanów (Cortes) ogłoszona została od Ludu i wojska w Corusii, pomimo wszystkich usiłowań ze strony władz; nawet krew rozlana została. Ostatnia poczta z Santander nie przysłała do Madrytu i chociaż nie było urzędowych wiadomości w tej mierze, to przecież biegały wieści, że miasto to iak i Ferrol poszły za przykładem Corusii. Don Juan de Serano otrzymał rozkaz wyruszenia przeciwko Corusii z wszystkimi wojskami, które pozostały w posłuszeństwie. — Dowódca gwardyi narodowej P. Diaz wspierał powstanie. Mówią, iż Santiago otworzyło bramy powstańcom. P. Agar był współczłonek z czasów Rządu stanów (Cortes) mianowany jest Prezesem Junty Gallicyjskiej; powstańcy organizowali natychmiast milicyją narodową.

Monitor z d. 15. z. m. zawiera następujące wiadomości z Hiszpanii:

„Podług listów, które odebraliśmy z Malagi pod d. 23. i 26. Lutego pewna jest, że Podpułkownik Don Raphael Riego wszedł do tego miasta na d. 17. wieczorem we 2000 ludzi i 60 koni, znalazłszy mieszkańców bardzo oziębłych na swoje odezwy, po mocney potyczce w ulicach miasta z wojskami Jenerała O'Donnella, w której wojsko Królewskie wiele odwagi i zimney krwi przeciwko powstańcom okazało, przymuszony był w nocy na d. 19. opuścić to miejsce. Jenerał O'Donnell

wyruszył na d. 22. z Malagi do Antequery za Riega korpusem. Listy z Radyxu z d. 25. nie donoszą o żadney potyczce ani uderzeniu na zamek Cortadurę. (Wiść, że to modne stanowisko dostało się w ręce powstańców nie jest pewną). Jenerał Freyre po odbytych obrotach wojska załogi Radyxu, powrócił do swojej głównej kwatery w Puerto Santa Maryia. Rodzinom aresztowanych osób dla bezpieczeństwa, przyrzekł, że nieposzle ich do Ceuty, lecz każe je przenieść do Santa Maryia.

„Listy z Corusii z d. 26. Lutego a z Madrytu z 2. Marca donoszą, że Konstytucya Stanów (Cortes) ogłoszona jest w dwóch trzecich częściach Gallicyi. Junta powstańców wydała odezwę do Ludu i milicyi; ostatnia się jeszcze nie oświadczyła; w Ferrolu zaszły wielkie rozruchy Ludu.“

„W Madrycie złożona jest Junta dyktatorska z rozkazu Króla pod przewodnictwem Xiążęcia Don Carlos. Dowiedziano się tamże o przybyciu Miny na ziemię Hiszpańską, niewiedzianno jeszcze nic o pierwszych skutkach jego niespodziewanego zjawienia się.“

Dzienniki rozpraw donoszą, że korpus Riega na d. 25. Lutego w chwili kiedy miał wpaść do Rondy, pobity został od Pułkownika Hore, dowodzącego oddziałem korpusu O'Donnella.

Inna gazeta Paryzka powtarza wieść, że Jenerał Freyre żądał uwolnienia i takowe otrzymał i zastąpiony ma być przez Jenerała Don Carlos Espasia (Espagne), albowiem dowództwa tego dwaj inni Jenerałowie, Ballesteros i Giron przyjąć nie chcieli.

Wielka Brytania i Irlandya.

Dochodzące wiadomości z Irlandyi są bardzo niepokojące, związkowi czyli nazywając ich prawdziwymi imionami rokoszanie wschodni swym zachwiałstwem liczbą co dzień są straszniejszymi, w Hrabstwach Galway i Mayo szczególnie, popełniają straszne rozboje i zabójstwa.

Do aresztowanych spiskowych nie przybyło więcej iak tylko jeden nazwiskiem Robert George maytek. Palina ośławionego, pomimo oznajmionej nagrody za jego przyrzeczenie jeszcze niedoszła Policji. U jednego z sprysiężonych naleziono dosyć dobrze odrysowany plan pałacu Lorda Harrowby.

Najnowsze wiadomości z Londynu z d. 8. z. m. donoszą, iż poruczyć miano proces przeciwko obwinionym o zdradę Stana szczególney Kommissyi; dotychczas, żadne nowe nie zeszły aresztowania.

Wiadomości z Irlandyi są zawsze niepokojące. Pomiędzy rokoszanami a wojskowymi jak się pokazuje z listu datowanego z Clare pod d. 24. Lutego umieszczonego w gazecie handlowey Dublińskiej przyszło już do formalnych potyczek: „Milordzie! Udzielam WPaństwu dokładny opis wypadku, który się tu przed kilku dniami wydarzył.

W nocy z d. 22. rokoszanie Hrabstw Roscommon i Galway, potoczyli się w miejscu pomiędzy Dunmacreena i Belmont, idącemu ku Mayo, korzystając z nieobecności Kapitana Higgins, który przed kilku dniami wysłany był do Kilmayne dla uważania ich poruszeń z tej strony. Podczas kiedy jedną Kolumną złożoną z 500 ludzi rokoszan stanęła przed Dunmacreena dla trzymania na wodzy stojący tamże oddział wojska, inne przybyły do Mayo, podzieliły się na kolumny i udały się pod Musickfield i Ballindangor do różnych wsi dla odebrania od mieszkańców przysięgi. Tu na pothali na patrol 39 pułku, pod dowództwem Dioneys Brown i takowy zatrzymali. Tym czasem, chociaż ci rabusie chcieli uderzyć na posterunek w Dunmacreena, Kapitan Crean postanowił kazać uderzyć oddziałowi na nich z tyłu, udało się mu pojąć 8 jeńców i jedną z ich kolumn przywieść do nieporządku; atoli obawiając się, żeby nie uderzyli na Dunmacreena, zrobił przeciwny pochód i osadził jeńców w kószarach. W tem powstańcy podwoli swoje przygotowania do ataku, z tego powodu Kapitan ten postanowił odesłać niewolników pod zastaw Jeomenów (Policji) do miasta Clare; w drodze napadła na nich kupa powstańców, którzy pierwsi byli rozproszeni. Jeomeny musieli uderzać 4 razy na powstańców, przymusili ich do cofnięcia się, a nawet ich dowódcę wzięli w niewolę. Mnożstwo krwi będącey po drodze łąże sądzić, że niektórzy z uderzających ranieni lub zabici zostali.

F r a n c y j a.

Nie potwierdza się iakoby d. 11go z. m. odebrano w Strasburgu przez telegraf wiadomość, że projekt do prawa względem ograniczenia wolności osobistej przyjęty został (porównaj N. 7458 gazety naszej). Według najnowszych wiadomości z Paryża rozprawy względem odmian przelożonych po części od Kommissyi po części od współczłonków Izby pomienionego prawa nie były jeszcze na d. 11. ukończone; jednak wszystko zapowiadało, że projekt ten większością głosów i po większej części w myśli przelożony od Rządu miał

bydź przyjęty, co iak już się stało w pierwszym i naygłówniejszym artykule projektu na posiedzeniu z d. 11., na którym przelożone odmiany tak przez Kommissyją iak i P. Courvoisier artykułu 1. (wyjawszy jednę odmianę podług, której dany bydź ma aresztowanemu odpis rozkazu jego uwięzienia), przez całą prawą stronę i większą część środka a zatem znaczną większością głosów odrzucone zostały. Na temże samem posiedzeniu wniesiony dodatek do artykułu 2. przez P. Lacroix Frainville, podług którego wolno bydź powinno uwięzienemu po pierwszym badaniu obrać sobie obrońcę (co według zwyczajnego postępowania prawa jest wolno tylko w dzień wydania wyroku), odrzucony został 133 głosami przeciwko 114 i dalsze rozprawy odroczone na Poniedziałek d. 13. z. m.

W Izbie Parów na d. 11. zdano sprawę z różnych petycji. W jednej z tych, podpisanej przez Leroyand wyrażono, ażeby uchwalić akt oskarżenia przeciwko byłemu Ministrowi spraw wewnętrznych teraźniejszemu Xiążęciu Decazes, Kommissyja wniosła, ażeby z powodu tej petycji przystąpiono do dzieńnego porządku. Margrabia Lally Tolendał popierał ten wniosek, który został przyjęty i nakazano ogłosić drukiem miarą z tego powodu mowę przez Margrabiego.

Oto jest następująca treść tej mowy: „Nie mogę się wstrzymać, ażebym nie zwrócił na chwilę uwagi Izby z powodu podania i treści tej petycji. Czytałem ją, jest ona thaniną nieprzymiennych bezceństw, nie chcę wchodzić w dalsze rozwinięcie, które gdzie indziej swoje najdzie miejsce; atoli miałem sobie za obowiązek, dodać zaraz dzisiaj do zdania sprawy Referendrza Barona v. Barante te kilka słów, ażeby służyły za rzeczywistą naukę tym, którzy się na takowe ośmielają prośby i one podają, że Parowie Francyi, Sędziowie Parów i Sędziowie każdego podług ustaw i praw pozwanego przed ich Trybunał Ministra nie są ich denuncyantami; tym mniej upoważniają oni potwarze, podania, oszczerstwa, które tak nierozsądnie iak zbrodniczym sposobem skupiają się na naczelnika tych Parów i Ministrów, a mniej nierównie, kiedy są wymierzone przeciwko mężom, których wierność, gorliwość, zasługi, światło i przychylność do świętej osoby i jego rodziny, Król niedawne publicznie ocenił i nagroził.“

Wydział oskarżający Sądu Królewskiego, pociągnął Redaktorów odpowiedzialnych Konstytucyonistów przed Sąd (Asis) z powodu jednego artykułu, obwiniającego rojalistów, iako-

By mieli układać listy proskrypcyjne; przeciwnie zaś uwolnieni zostali *ab instantia* wydawcy *Drapeau blanc*, przeciwko którym podał był skargę przeszły Minister za umieszczenie potwarzy artykuł i wrócono im zagrabiony Nr. 40, wspomnianego dziennika, w którym się ów artykuł znajdował.

Generał Guillet aresztowany został na wydany rozkaz Sądu Izby Parów.

Izba Deputowanych wyznaczyła na d. 9. w swoich wydziałach Kommissyją złożoną większeścią głosów z liberalistów do roztrząszenia niedawno namienionego wniosku P. Benjamina Constant, „ażeby ustanowić pewną Kontrolę do głosowania.“ Żądał on, aby tym końcem dwóch Sekretarzy imiona głosniacych spisywali i liczbę tych przed otwarciem naczynia głosy zawierającego ogłaszali, i aby imienne wywołanie prawnie było dozwolone, skoro takowego żądać będzie 50 Członków.

Rozporządzenie Królewskie z d. 3. Marca zwolnić 40000 ludzi z roku 1819 pod broń, a to stosownie do artykułu 5. i 6. ustawy wydanej d. 10. Marca 1818 ustanawiającej stan wojska pod czas pokoju.

Podług Tabell, które każdy Departament obowiązany dać ludzi do wojska podał Rządowi, ludność ogólna Francyi wynosi 29,052,690 ludzi.

Względem Xiążęcia v. Otrante (Fouché) wyszły w tych dniach pisma, które zapewne, wydane są przez iednego z jego przyjaciół i sług ciężko iednak, żeby one sam miał napisać chociaż tytuł wyraża pisane w L — (w Linzu) w roku 1820 przez F — (Fouché); główny zamiar tego pisma jest, ażeby największe obwinienie usunąć od tego bohatera. Głosowanie w krwawym Sądzie konwencyi Narodowej przeciwko Ludwikowi XVI. usprawiedliwia młodością — w ten czas miał on około lat 30.

Pomiędzy przyjaciółmi pozostałymi we Francyi Xiążęcia Otrante, rachuje autor szczególnie Deputowanych Izby PP. Manuela i Barona Mechin. Dla wyznania prawdy potrzeba tu uważać, że ostatni będąc Prefektem w Departamencie Roer nie bardzo zaszczytną pamięć swojego zostawił urzędowania.

W Walencyi w roku 1818 popełniono straszne zabójstwo podobnie jak na osobie niezaszczytliwego Fualdosa; Neyret stary woj-

skowy, pchnięty pułapem, wrzucony został do Ródanu, gdzie zwłoki jego miesiąc ukryte leżały. Obwinieni w skutek nie uależycie oznaczonego dnia zabójstwa dowiodszy, że podczas ten, gdzie indziej przebywali uwolnieni byli. Lud okazywał z owego wyroku iawnie swoje niechęć, która usprawiedliwioną została teraz wyznaniem osoby pociągniętej przez Sąd (Assis), ponieważ miała udział do śmierci Neyreta, w prowadzone zatem po trzeci raz sprawę przeciwko obwinionym.

Zjednoczone Niderlandy.

Na posiedzeniu Izby drugiej Stanów jeneralnych z d. 1. z. m. Ferdynand van der Stracten autor dzieła względem teraźniejszego Stanu Niderlandów w więziony w Bruxelli, podał petycją zawierającą oskarżenie Ministra sprawiedliwości, petycja ta odesłana została do Kommissyi. P. van der Stracten twierdzi, że sam napisał uwagi swojego więzienia, pokazał je siedmiu Adwokatów, którzy takowe dla tego podpisali, ażeby mu one za obronę w Sądzie służyć mogły, lecz w żadnym względzie nie miały być ogłoszone drukiem.

Przeciwko tymże siedmiu Adwokatów przedsięwzięto śledztwo i aresztowano ich w domach, rozkaz w tej mierze wydany brzmi jak następuje: „Ponieważ, obwinieni są o porozumienie się z innymi, że mnóstwem drukowanych pism i rozszerzaniem tych poburzali albo chcieli poburzyć publiczność, że one niepokoili lub chcieli niepokoić; że wzbudzali lub chcieli wzbudzić niezgodę i nieufność w mieszkańcach Królestwa Niderlandów i zachęcali tychże mieszkańców do nieposłuszeństwa przeciwko Władzom publicznym.“

D. 2. Marca Adwokat Meenen aresztowany został w Löwen w chwili, kiedy wychodził z Izby Sądowej i zdejmował swoją suknię urzędową, obwiniony on jest o spotwarzenie Ministrów, Władz sądowych, zarządu krajowego a mianowicie Sądu w Löwen; a to przez pismo dotyczące się E. Trapposa i Kommissyi Awaterniczey.

Jazda krajowa udała się natychmiast do domu P. d'Elhougnie lecz nie zastała go tak jak R. Depauw, który wydrknąć miał list względem posiedzenia Sądowego z 15. Stycznia. Ostatni stawiał się dobrowolnie do więzienia.